

Barnkonsekvensanalys/prövning av barnets bästa

Frågan som prövas:

Eventuella konsekvenser av förvaltningens förslag att avskaffa tidsrabatten (nedsättning av föräldraavgiften utifrån vistelsetid) för barn i Huddinge kommun.

Vilka barn berörs:

Barn inskrivna i verksamhet i Huddinge kommun, framförallt de som idag berörs av tidsrabatten.

Bakgrund

Idag berörs 1136 barn av de totalt 7000 inskrivna barnen av avgiftsnedsättningen. Merparten av dessa, 937 har en vistelsetid på 25 timmar/v. Avgiftsnedsättning för barn som har 25 timmars vistelsetid på förskolan uppgår från 20- till som maximalt 59 kronor per månad

199 (vid tidpunkten för genomförandet av barnkonsekvensanalysen) barn har idag vistelsetid på maximalt 15 timmar/vecka. Ca 45% av dessa barn har 15 timmars vistelsetid på grund av föräldraledighet. 55% av barnen har 15 timmars vistelsetid per vecka av andra anledningar exempelvis allmän avgiftsfri förskola, deltidsarbete eller eget val.

Vistelsetid på maximalt 15 timmar per vecka är enligt nuvarande modell av tidsrabatt det mest subventionerade alternativet där ett förskolebarn som är 1-3 år (med födelsedatum på våren) utan syskon i fritidshem eller förskola erhåller som mest 768 kronor i rabatt per månad. 81 barn av de totalt 199 barnen är i åldern 1-3 år och skulle därmed kunna bli berörda genom förslaget att avgiften höjs med motsvarande 768 kronor. 24 % av alla hushåll i kommunen når dock inte upp till taket för maxtaxan varvid föräldraavgiften sänks av den anledningen. Det innebär att ungefär 66 barn i kommunen idag erhåller den maximala tidsrabatten på 768 kronor per månad. Övriga barn är över 3 år gamla (födda på hösten) varvid de erhåller en avgiftssänkning motsvarande 15 timmar per vecka utifrån bestämmelserna om allmän avgiftsfri förskola. Bland barn över tre år finns även hushåll som inte når upp till taket på maxtaxan och därmed erhåller ytterligare avgiftssänkningar. Förvaltningen har i kalkylen inte uppgift om hur många av de totalt 199 barn som är syskon till barn inskrivna i fritidshem och förskola och har därmed inte kunnat beräkna hur stor andel av barnen som erhåller avgiftssänkningar av den anledningen.

För barn- och utbildningsförvaltningens administration innebär tidsrabatten att uträkningen av hushållets förskoleavgift behöver ske efter flera parametrar än enbart de lagstadgade. För att fastställa föräldraavgiften behöver förvaltningen i och med det hantera barnens schema centralt, något som är administrativt tidskrävande. Med förvaltningens förslag kan barn- och utbildningsförvaltningen effektivisera sin organisation avseende handläggning av schemahantering.

I nuläget skiljer det mellan skolformerna hur föräldraavgiften debiteras. För fritidshem debiteras föräldraavgiften enbart efter maxtaxa medans förskolan även erbjuder en nedsättning av avgiften för vistelsetid upp till maximalt 25 timmar per vecka. Förvaltningens förslag är tänkt att skapa en likvärdighet i debitering av avgift mellan skolformerna. Det leder till en effektivare administration på förvaltningen av fakturering till hushållen.

Vilka blir konsekvenser av att genomföra beslutet/förändringen:

Framförallt har förvaltningen att beakta artikel 27 i barnkonventionen i prövningen av barnets bästa. Det vill säga om förslaget har betydande konsekvenser för barns rätt till skälig levnadsstandard.

För de 937 som har vistelsetid 25 timmar per vecka och erhåller tidsrabatt inom intervallet 15-25 timmar/vecka bedöms inga negativa konsekvenser följa av att avskaffa tidsrabatten. För dem är nedsättningen av avgiften enligt nuvarande rabattsystem marginell, från 20- till maximalt 59 kronor per månad och kan inte anses ha någon påverkan för hushållens ekonomi.

För familjer som erhåller den maximala rabatten för vistelsetid 768 kronor bedöms konsekvenserna av förslaget för barnen i familjen som ringa. Utgångspunkten för maxtaxan är att kompensera hushåll med låg inkomst och hushåll där inkomsten når upp till maxtaxenivån får anses ha en skälig levnadsstandard i grunden.

Vilka blir konsekvenserna av att inte genomföra förändringen/beslutet:

Inga förändringar i hushållens ekonomi.

Vilka artiklar ur barnkonventionen aktualiserar frågan:

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde.

Artikel 3

Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn

Artikel 6

Barn rätt till liv, överlevnad och utveckling

Artikel 27

Barn har rätt till skälig levnadsstandard, till exempel bostad, kläder och mat

Finns rättslig vägledning i frågan (lagar och rättspraxis):

Maxtaxa infördes i Sverige 1 januari 2002 och innebar en ny typ av subvention av avgiftsbelagda offentliga tjänster.

Maxtaxa är i grunden framtagen för att matcha hushållets inkomst. Det vill säga den som har låg inkomst betalar också i grunden en låg avgift.

Ur prop.1999/2000:129 *Maxtaxa och allmän förskola m.m.*

En låg avgift i förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg kommer att innebära en avsevärd ekonomisk standardhöjning för merparten av alla

barnfamiljer. Detta gäller såväl familjer med låg- och medelinkomster som familjer med högre inkomster. Begränsningen av barnomsorgsavgifterna garanterar att även de med de allra lägsta inkomsterna får del av avgiftssänkningarna (sid. 30)

Skolverket har i rapporten *Avgifter i förskola och fritidshem 1999* visat att avgifterna har genomgått stora förändringar under 1990-talet. En tydlig tendens har varit utvecklingen mot alltmer tidsrelaterade taxor. Skolverket anser att utvecklingen av de tidsrelaterade taxorna speglar en syn på förskolan och fritidshemmet som går på tvärs emot det reformarbete som pågår. Avgifter som används för att styra närvarotiderna riskerar att inte ta hänsyn till det pedagogiska innehållet i verksamheterna. (sid. 30)

Finns forskning som kan ge vägledning i frågan:

Forskning visar att maxtaxereformen innebar att det blev hälften så dyrt för ett genomsnittligt hushåll att ha ytterligare ett barn i barnomsorg tills barnet fyller 10. Detta medförde att barnafödandet ökade med knappt fem procent. Det var framförallt hushåll med yngre (än 35 år) och deltidsarbetande kvinnor som gynnades av sänkningen. Bland familjer som redan hade barn är det främst sannolikheten att skaffa ett tredje barn som har påverkats. Effekten förväntas hålla i sig över tid. Rapport 2008:30 IFAU "Effekter av barnomsorgsavgifter på barnafödandet")

Ytterligare rapporter visar att arbetskraftsdeltagandet bland kvinnor i hushåll vars barnomsorgsavgift minskade med minst 500 kronor i månaden genom maxtaxan ökade med tre procentenheter. Resultatet är i linje med tidigare studier, som också visat att fler mödrar arbetar när barnomsorgsavgifterna sänks. (rapport 2006:2 IFAU "Påverkar maxtaxan inom barnomsorgen hur mycket föräldrar arbetar?")

Den forskning som finns visar entydigt att maxtaxereformen i sig redan har positiv påverkan på hushållens ekonomi.

Finns beprövad erfarenhet som kan ge vägledning i frågan:

Erfarenhet finns av hur andra kommuner hanterar föräldraavgift. Merparten av våra grannkommuner debiterar vårdnadshavare förskoleavgift enligt maxtaxan. De som har tidsrabatt utöver maxtaxan erbjuder detta i förhållande till sitt grunderbudande. De subventionerar därmed inte vistelsetid under sitt grunderbudande.

Barnets/barnens åsikter i frågan:

Frågan är ställd på ett generellt plan varvid inhämtande av yttrande från enskilda barn inte har inhämtats

Vårdnadshavares åsikter i frågan:

Frågan är ställd på ett generellt plan varvid inhämtande av yttrande från enskilda vårdnadshavare inte har inhämtats.

Vilka ekonomiska konsekvenser kan följa av beslutet/förändringen:

Förvaltningen bedömer att de ekonomiska konsekvenserna av avskaffandet av tidsrabatten blir ringa för de barn som lever i ekonomisk utsatthet. För dessa hushåll är redan föräldraavgiften via maxtaxesystemet kraftigt subventionerad och kommer att fortsätta vara det.

För kommunen blir de ekonomiska konsekvenserna av att besluta i enlighet med förvaltningens förslag att intäkterna ökar i linje med politisk målsättning samt ger möjlighet att effektivisera förvaltningens administrativa organisation.

Hur skulle framtida barngrupper påverkas av förändringen/beslutet:

Framtida barngrupper bedöms inte påverkas av förslaget. Även för dessa barn kompenserar maxtaxesystemet avgiften för skillnader i levnadsstandard och inkomst. Då flera av närliggande kommuner tillämpar samma avgiftssättning bör inte Huddinge riskera att bli en mindre attraktiv kommun att bosätta sig i.

Samlad bedömning om barnets bästa:

Förvaltningens bedömning är att förslaget kring avskaffandet av icke lagstadgad tidsrabatt kan genomföras utan att barns rätt till skälig levnadsstandard påverkas. De familjer som idag erhåller den maximala avgiftsnedsättningen om 768 kronor tillhör ett hushåll som når upp till maxtaxa och därmed i grunden bör anses ha en skälig levnadsstandard.

Övriga barn bedöms inte heller påverkas av förslaget nämnvärt då summan som hushållet erhåller i tidsrabatt sannolikt inte gör en betydande skillnad för hushållens ekonomi.